

Uzasadnienie

W związku z wypełnieniem zobowiązań Państwa Polskiego względem wymogów wynikających z Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, ze zm.) Wzgórza Moryńskie PLH320055 jako Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty został wyznaczony na podstawie decyzji Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE). Następnie obszar został zatwierdzony prawem krajowym, tj. rozporządzeniem Ministra Klimatu i środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Wzgórza Moryńskie (PLH320055) (Dz. U. poz. 2197).

Na podstawie art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.) do zadań regionalnego dyrektora ochrony środowiska, należy w szczególności, ochrona i zarządzanie obszarami Natura 2000 na zasadach i w zakresie określonych ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.), dalej zwaną ustawą o ochronie przyrody.

W związku z powyższym, regionalny dyrektor ochrony środowiska jako organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 na podstawie przepisu art. 27a ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, oraz koordynujący w myśl przepisu art. 32 ust. 3 ww. ustawy, funkcjonowanie obszarów Natura 2000 na obszarze swojego działania, obowiązany jest do sporządzenia oraz przyjęcia środków ochrony, o których mowa w regulacji art. 28 ustawy o ochronie przyrody.

Zgodnie z dyspozycją przepisu art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych, biorąc pod uwagę cele ochrony obszaru; pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty lub od dnia wyznaczenia obszaru specjalnej ochrony ptaków. Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

W przypadku uznania konieczności zmiany planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, regionalny dyrektor ochrony środowiska podejmuje działania w celu zmiany tego planu albo ustanowienia planu zadań ochronnych dla tego obszaru. Plan zadań ochronnych może być zmieniany w dwóch przypadkach, o których mowa w art. 28 ust. 8a:

- 1) wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
lub
- 2) zachodzi konieczność jego aktualizacji, w szczególności w wyniku oceny aktualności planu zadań ochronnych.

Podstawowym celem opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 jest jak najszybsze rozpoczęcie działań niezbędnych dla skutecznej jego ochrony, czyli podjęcie stosownych środków ochrony mających na celu utrzymanie (jeżeli jest właściwy) lub przywrócenie

(jeżeli jest niezadowolający lub zły) właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru. Obowiązek osiągnięcia tak sformułowanego celu działań ochronnych na gruntach o różnej strukturze własności, w tym w szczególności stanowiących własność prywatną, wymogła na ustawodawcy decyzja o nadaniu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 statusu normy prawnej ustanawianej w formie zarządzenia jako akt prawa miejscowego.

Szczegółowy tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych oraz zakres prac koniecznych do wykonania na potrzeby przygotowania projektu planu, określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r., Nr 34, poz. 186 ze zm.).

Zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody, projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
  - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk;
  - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3;
  - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Ponadto, przy opracowaniu projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Moryńskie PLH320055, kierowano się także, oprócz wyżej przytoczonych aktów prawa powszechnie obowiązującego, wytycznymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska z dnia 12 grudnia 2012 r. „w sprawie opracowania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000” oraz Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000 wersja 2012.1.

Organ sporządzający projekt planu zadań ochronnych, zgodnie z przepisem art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, ma obowiązek zapewnienia możliwości zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem projektu tego

dokumentu, a także zgodnie z regulacją przepisu art. 28 ust. 4 ww. ustawy, obligatoryjnie zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu dokumentu.

Ponadto, organ sporządzający projekt planu zadań ochronnych, zgodnie z dyspozycją art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, obowiązany jest do podania informacji o projektach planów zadań ochronnych tworzonych dla form ochrony przyrody, umieszczanej w publicznie dostępnych wykazach danych, o których mowa w art. 23 wyż. cyt. ustawy.

Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych (aktualizacja 05.2023 r.) przedmiotami ochrony są siedliska przyrodnicze: 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*, 6120 Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*), 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis* *Festucion pallentis*), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe), 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*). Spośród gatunków przedmiotem ochrony jest 1188 Kumak nizinny (*Bombina bombina*).

W toku prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Moryńskie PLH320055, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie jako organ sprawujący nadzór nad obszarem, obowiązany był do dokonania szeregu czynności obejmujących m.in.:

- 1) Opis granic obszaru, który dokonano w formie wektorowej warstwy informacyjnej, gdzie podano długość i szerokość geograficzną w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, zgodnie z wymogami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. poz. 1247 z późn. zm.);
- 2) Ustalenia terenu objętego projektem planu zadań ochronnych na podstawie weryfikacji przesłanek określonych przepisem art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody.

Dla terenów pozostających w zarządzie Nadleśnictwa Chojna oraz Nadleśnictwa Mieszkowice ustanowiono plany urządzenia lasu, które nie posiadają zakresu, o którym mowa w ust. 10 ustawy o ochronie przyrody, w związku z powyższym ustalono, że nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 pkt. 3a ustawy o ochronie przyrody i dla ww. obszaru należy sporządzić plan zadań ochronnych;

- 3) Ustalenia oceny stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 na podstawie parametrów określonych rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, a także indywidualnego zestawu wskaźników, przyjętych na podstawie wiedzy naukowej do celów monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody oraz raportów i notyfikacji, o których mowa w art. 38 tej ustawy. Dokonana ocena wykazała, iż siedliska przyrodnicze oraz gatunek, stanowiące przedmiot ochrony w obszarze:
  - a) 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) uzyskały ocenę właściwą FV prawie wszystkie płaty o dużej powierzchni, natomiast małe,

często niekoszone płaty oceniono niżej, tj. uzyskały ocenę niezadowalającą U1 lub ocenę złą U2,

- b) 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*, 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) uzyskały ocenę niezadowalającą (U1);
  - c) 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*), 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis* *Festucion pallentis*), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe) oraz 1188 kumak nizinny *Bombina bombina* uzyskały ocenę złą U2.
  - d) W przypadku siedliska 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe nie oceniono wskaźnika „Naturalność koryta rzecznego” ze względu na to, że w obszarze Wzgórza Moryńskie PLH3200055 siedlisko to występuje wyspowo, w postaci niewielkich płatów. Występowanie łągów związane jest ze strefami źródliskowymi i wilgotniejszymi obniżeniami terenu, nie zaś z ciekami.
- 4) Przeanalizowania istniejących i potencjalnych zagrożeń dla utrzymania lub osiągnięcia właściwego stanu zachowania przedmiotów ochrony obszaru oraz oceny prawdopodobnych kierunków zmian uwarunkowań przyrodniczych i gospodarczych i ich możliwego wpływu na parametry oceny stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunku. Dokonana analiza wykazała, iż do najistotniejszych istniejących i/lub potencjalnych zagrożeń obszaru odpowiadających w głównej mierze za określony powyżej stan ochrony siedlisk przyrodniczych należy w szczególności zaliczyć: okresowe silne przesuszenie siedlisk podczas długo utrzymujących się okresów bezdeszczowych, obniżanie poziomu wód oraz susze i niedostatek opadów, które pogłębiają niekorzystne warunki hydrologiczne wywołane działalnością człowieka. Zbyt głęboka melioracja skutkuje brakiem zalewów i w konsekwencji, przesychaniem płatów łągów 91E0. Ponadto w łągach postępują procesy juwenalizacji drzewostanu, w niektórych płatach występuje cespityzacja, apofityzacja i rubietyzacja runa. W przypadku muraw (6120, 6210) brak wypasu prowadzi do przyspieszonej sukcesji w kierunku łąk świeżych oraz ciepłolubnych zarośli. Natomiast w dłuższym okresie czasu proces ten doprowadza do zarośnięcia muraw przez drzewa i krzewy. Do najistotniejszych zagrożeń zaliczono również plany zabudowy muraw (w szczególności jednego z płatów siedliska 6210). Obserwuje się również stopniowe zaorywanie muraw, co w konsekwencji może prowadzić do ubytku powierzchniowego tych siedlisk. Ponadto murawy są rozjeżdżane i niszczone przez auta terenowe, motocykle i quady. Niedobór strefy ochronnej wokół płatów siedliska 3150 (zlewnia rolnicza - pola uprawne miejscami dochodzą do brzegów zbiornika) powoduje przyspieszony spływ biogenów z okolicznych pól do wód zbiorników. Dalszy wzrost żyzności wód jezior (istotny negatywny wpływ ma tutaj również nadmierne stosowanie zanęt przez wędkarzy) prowadzić może do ustępowania roślinności charakterystycznej dla siedliska 3150. Z kolei dla siedlisk kumaka nizinnego eutrofizacja rozlewisk skutkuje zakwitem fitoplanktonu i nadmiernym rozwojem roślin. W przypadku siedlisk łągowych stwierdzono zamieranie jesionów wyniosłych *Fraxinus excelsior* w płatach siedliska 91F0, ekspansję niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora*, robinii akacyjowej *Robinia pseudoacaccia*, klonu jesionolistnego *Acer negundo* w łągach (91E0, 91F0). Problem ekspansywnych gatunków dotyczy również muraw i łąk, gdzie rozprzestrzenia się nawłóć kanadyjska *Solidago canadensis* i topinambur *Helianthus tuberosus*. Problem stanowią również gatunki rodzime (gatunki segetalne i ruderalne), stanowiące zagrożenie dla gatunków charakterystycznych siedlisk. Są to: stokłosa dachowa *Bromus tectorum*, perz właściwy *Agropyron repens*, powój polny *Convolvulus arvensis*, trzcinnik piaskowy *Calamagrostis epigeios*,

kłosownica pierzasta *Brachypodium pinnatum*, stokłosa prosta *Bromus erectus* a łęgach występuje olcha szara *Alnus incana*.

- 5) Sformułowania celów działań ochronnych do osiągnięcia w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych w sposób umożliwiający ich monitoring i weryfikację oraz postęp w realizacji. W odniesieniu do siedliska przyrodniczego 3140 założono utrzymanie wszystkich wskaźników na poziomie właściwym (FV); dla siedliska 3150 poprawę wskaźników „barwa wody”, „przezroczystość wody” oraz „odczyn wody” z ocen niezadowolających (U1) do ocen właściwych (FV). Dla siedliska 3260 utrzymanie wskaźnika „zacienienie rzeki” na poziomie oceny niezadowolającej (U1) i pozostałych wskaźników na poziomie oceny właściwej (FV). W przypadku siedlisk leśnych (9130, 9160, 9190, 91E0, 91F0) występuje dość duże zróżnicowanie ocen dla poszczególnych płatów, dlatego też utrzymanie lub poprawa ocen wskaźników odnosi się do konkretnego % powierzchni danego siedliska. Cele działań ochronnych zostały sformułowane w oparciu o szczegółowe badania terenowe przeprowadzone na potrzeby sporządzenia dokumentacji do planu zadań ochronnych. Uwzględniają one istniejące uwarunkowania społeczno-gospodarczych oraz panujące ograniczenia (wynikające negatywnego oddziaływania zmian klimatycznych oraz ograniczonego czasu obowiązywania planu np. w przypadku poprawy wskaźnika „wiek drzewostanu”, czy też „martwe drewno”), przy zachowaniu jednak ogólnej zasady przybliżenia obszaru do stanu „przyrodniczo optymalnego”, tj. przywrócenia właściwego stanu ochrony wszystkim przedmiotom ochrony na poziomie obszaru Natura 2000;

Konieczność ustalenia szczegółowych celów ochrony wynika z zarzutów formalnych Komisji Europejskiej z dnia 9 czerwca 2021 r., zn. INFR(2021)2025 C(2021)2179, w sprawie obowiązku ustalenia precyzyjnych celów ochrony dla każdego obszaru Natura 2000. Zgodnie z ww. stanowiskiem Komisji Europejskiej funkcja celów ochrony polega na określeniu, jaki stan gatunków i typów siedlisk na danym obszarze należy osiągnąć, tak aby obszar ten mógł przyczynić się do osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest właściwy stan ochrony tych gatunków i typów siedlisk (art. 2 ust. 2 dyrektywy siedliskowej) na poziomie krajowym, biogeograficznym lub europejskim. Zgodnie z wykładnią przedstawioną przez Komisję Europejską aby spełnić tę funkcję, cele ochrony muszą być:

1. *indywidualnie określone dla danego obszaru, tj. ustalone na poziomie obszaru;*
2. *kompleksowe, tj. obejmujące wszystkie gatunki i typy siedlisk będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na mocy dyrektywy siedliskowej, które występują w obszarze Natura 2000;*
3. *indywidualnie określone dla przedmiotu ochrony, tj. jasno wskazywać konkretny typ siedliska lub gatunek na danym obszarze;*
4. *indywidualnie określone pod kątem pożądanego stanu ochrony, tj. wyraźnie określające stan, jaki typ siedliska i gatunek na danym obszarze mają osiągnąć;*

pożyczany stan musi być:

a) ilościowy i mierzalny (cele ilościowe, które mogą być uzupełnione celami jakościowymi, takimi jak opis właściwego stanu siedliska lub struktury populacji), jak również raportowalny (umożliwiający monitorowanie);

b) realistyczny (uwzględniający rozsądne ramy czasowe i nakłady), spójny (umożliwiający zastosowanie takich samych atrybutów i wskaźników dla przedmiotów ochrony w różnych obszarach);

c) kompleksowy (atrybuty i cele powinny obejmować specyfikę danego przedmiotu ochrony i umożliwiać opisanie jego stanu ochrony jako właściwy lub niewłaściwy);

d) precyzyjne w odniesieniu do „utrzymania” lub „odtworzenia” stanu ochrony przedmiotów ochrony (odpowiedni poziom ambicji określający niezbędne środki ochrony);

e) odpowiadać ekologicznym wymaganiom dotyczącym typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I i gatunków wymienionych w załączniku II występujących na tych obszarach;

Zatem, szczegółowe cele działań ochronnych określono na poziomie wskaźników stanu ochrony odpowiadających poszczególnym parametrom stanu ochrony w ten sposób, żeby były określone docelowe, wynikające z metodyki Państwowego Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, konkretne miary wskaźników.

- 6) Ustalenia działań ochronnych zapewniających skuteczne i efektywne osiągnięcie celów działań ochronnych, a także monitoring przyjętych parametrów stanu ochrony wszystkich przedmiotów ochrony obszaru.
- 7) Zaprojektowania działań dotyczących monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru oraz realizacji celów działań ochronnych zgodnie z wymogami ich ochrony. Przedmiotowy monitoring realizowany będzie zgodnie z obowiązującymi standardami metodycznymi stosowanymi w monitoringu siedlisk przyrodniczych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w ramach realizacji Państwowego Monitoringu Środowiska. Realizacja przedmiotowego działania umożliwi w przyszłości sprawującemu nadzór nad obszarem realizację dyspozycji określonej brzmieniem przepisu art. 31 ustawy o ochronie przyrody.
- 8) Nie stwierdzono potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony z uwagi na fakt przeprowadzenia szczegółowej inwentaryzacji terenowej, która dostarczyła pełnej wiedzy na temat rozmieszczenia i stanu ochrony przedmiotów ochrony w obszarze.
- 9) Dokonania szczegółowej analizy zapisów obowiązujących dokumentów planistycznych gmin Moryń i Chojna, których realizacja potencjalnie może stworzyć ryzyko naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 33 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Po szczegółowej analizie ustalono, że nie istnieją przesłanki do sformułowania potrzeby dokonania zmiany w tych dokumentach.
- 10) W trakcie prac nad sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, ustalono brak potrzeby sporządzenia planu ochrony dla części lub całości obszaru Natura 2000 Wzgórza Moryńskie PLH320055. Brak takiej potrzeby wynika przede wszystkim z faktu przeprowadzenia szczegółowej inwentaryzacji terenowej, która dostarczyła prawdopodobnie pełnej wiedzy na temat rozmieszczenia i stanu ochrony przedmiotów ochrony w obszarze. Przeprowadzone prace terenowe pozwoliły zidentyfikować kluczowe zagrożenia dla przedmiotów ochrony a także ich źródła i zakres oddziaływania. Stąd uznano, iż sporządzanie planu ochrony nie jest uzasadnione.

W oparciu o dokumentację do planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Moryńskie PLH320055 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie opracował kompleksowy wniosek o zmianę Standardowego Formularza Danych (SDF), który dotyczył przede wszystkim zmian w powierzchniach poszczególnych siedlisk przyrodniczych oraz ich ocen. Przedmiotowy wniosek został zaakceptowany przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w dniu 28 czerwca 2022 r. Natomiast w zakresie szacowanej liczebności kumaka nizinnego *Bombina bombina* akceptacja nastąpiła w dniu 10 maja 2023 r. Uaktualniony SDF jest dostępny na stronie internetowej <https://crfop.gdos.gov.pl/>

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 28 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz § 2 pkt 3

rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, a także art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, obwieszczeniem z dnia 8 czerwca 2020 r. (znak WOPN-PK.082.1.2017.MK) podał do publicznej wiadomości informację o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Wzgórza Moryńskie PLH320055, zawiadamiając o:

- 1) przystąpieniu do opracowania projektu dokumentu planu zadań ochronnych i jego przedmiocie,
- 2) możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu.

Powyższy obowiązek w zakresie podania ww. informacji do publicznej wiadomości wykonano zgodnie z czynnościami określonymi w przepisie art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, publikując w ustawowo przewidzianym terminie wskazane wyżej informacje w formie obwieszczenia z dnia 8 czerwca 2020 r., tj.:

- 1) na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie,
- 2) na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie,
- 3) na tablicy ogłoszeń wszystkich jednostek samorządu terytorialnego objętych granicami obszaru Natura 2000,
- 4) w prasie o odpowiednim do rodzaju dokumentu zasięgu, tj. Kurier Szczeciński, wydanie z dnia 8 czerwca 2020 r.

Podstawowym środkiem realizacji przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie obowiązku wynikającego z przepisu art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, mającego na celu „zapewnienie możliwości udziału zainteresowanych osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000”, było zorganizowanie i przeprowadzenie z udziałem Wykonawcy projektu planu, cyklu trzech spotkań dyskusyjnych. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie zrezygnował organizacji spotkań w trybie stacjonarnym, przy czym zgromadzone ówczesnie materiały udostępnił na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz przekazał elektronicznie członkom Zespołu Lokalnej Współpracy. Powodem takiej decyzji było panujące w kraju zagrożenie epidemiologiczne rozprzestrzeniającego się wirusa COVID-19. Spotkania ZLW odbyły się w trybie on-line w dniach 09.11.2021 r. oraz 28.01.2022 r.

Zaproszeni przedstawiciele organów, instytucji oraz podmiotów zainteresowanych ochroną obszaru, stworzyli tzw. Zespół Lokalnej Współpracy tj. grupę roboczą pracującą nad opracowaniem projektu planu.

W skład Zespołu Lokalnej Współpracy dla obszaru o znaczeniu Wspólnotowym Wzgórza Moryńskie PLH320055 weszli reprezentanci oraz przedstawiciele następujących grup interesu:

- 1) Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie;
- 2) Nadleśnictwa Mieszkowice;
- 3) Starostwa Powiatowego w Gryfinie;
- 4) Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego;
- 5) Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Projekt zarządzenia uzyskał akceptację Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w dniu 04 sierpnia 2023r.

Na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, obwieszczeniem z dnia 14 września 2023 r. (znak: WOPN.6320.9.2023.RCh) podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do konsultacji społecznych sporządzonego projektu zarządzenia ustanawiającego plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Moryńskie PLH320055, zgodnie z czynnościami określonymi w art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko:

- 1) na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie,
- 2) na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie,
- 3) na tablicy ogłoszeń wszystkich jednostek samorządu terytorialnego objętych granicami obszaru Natura 2000,
- 4) w prasie o odpowiednim do rodzaju dokumentu zasięgu, tj. Kurier Szczeciński, wydanie z dnia 14 września 2023 r.

Na etapie procedury konsultacji społecznych projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Moryńskie PLH320055 wpłynęły następujące uwagi i wnioski ze strony opinii publicznej:

Lp.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
1.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	<p>Uwaga skierowana do działania adresowanego do siedliska 3150: <i>Umożliwienie naturalnego kształtowania się strefy ekotonowej poprzez wyłączenie z użytkowania rębego pasa drzewostanu (w tym zadrzewień śródpolnych) o szerokości około 50 m od granic działki jeziora z wyłączeniem sytuacji kłęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i mienia.</i></p> <p>Treść uwagi: <i>Wnosimy o zmianę zapisu na: Zachowywać, kształtować i/lub tworzyć strefy ekotonowe w pasie o szerokości około 25 m od granic działki jeziora, z wyłączeniem sytuacji kłęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i mienia. W strefie ekotonowej nie stosować rębni zupełnych i gniazdowych.</i></p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Do żadnego płatu 3150 zlokalizowanego w obszarze nie przylegają grunty administrowane przez Lasy Państwowe.</p>
2.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	<p>Uwaga skierowana do działania adresowanego do siedliska 6120: <i>Silna trzebież doświetlająca murawy zalesione (i objęte gospodarką leśną) z rozluźnieniem drzewostanu do poziomu ok. 50%. Formalne wydzielenie luki z zachowaną roślinnością ciepłolubną oraz jej ochrona poprzez uznanie za powierzchnię szczególnie chronioną, o funkcjach biocenotycznych.</i></p> <p>Treść uwagi: <i>Trzebież to cięcia pielęgnacyjne wykonywane w drzewostanach dojrzewających, polegają na usuwaniu</i></p>	<p>Uwagę uwzględniono częściowo.</p> <p>Wyrażenie „silna trzebież doświetlająca” zastąpiono wyrażeniem „silne cięcia doświetlające”.</p> <p>Płat siedliska 6120 znajdujący się w wydzieleniu 240f Leśn. Chojna Nadl. Chojna zajmuje niewielki jego fragment (0,05 ha 6120 na 1,82 ha pow. wydzielenia, co stanowi 2,7% wydzielenia). Opis taksacyjny wydzielenia nie uwzględnia występowania tego siedliska i tym samym potrzeby jego ochrony. Całe wydzielenie pokryte jest drzewostanem</p>

		<p>wyznaczonych drzew z drzewostanu. Prawidłowo przeprowadzona trzebież nie prowadzi do zjawisk degeneracyjnych. Realizuje się ją przez systematyczne usuwanie drzew przeszkadzających prawidłowemu rozwojowi drzew najlepszych wraz z ich osłoną zapewniającą im stabilność. Wnosimy o przeredagowanie zapisu na: działania polegające na cięciach doświetlających murawy napiaskowe.</p>	<p>sosnowym objętym gospodarką leśną. W trakcie prac nad dokumentacją do planu zadań ochronnych, w północno-zachodniej części wydzielenia zidentyfikowano płat siedliska 6120. Zalesiony w przeszłości płat murawy napisowej wymaga pilnych działań ochronnych polegających na usunięciu części drzew i tym samym uwzględnieniu muraw w planach gospodarczych nadleśnictwa.</p>
3.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	<p>Uwaga skierowana do działania adresowanego do siedliska 6210: <i>Wycięcie nadmiaru krzewów i podrostu drzew, podkrzesanie koron dużych drzew. Obniżenie pokrycia krzewami do max. 20% powierzchni murawy. Skoszenie całej powierzchni murawy dwukrotnie w ciągu okresu obowiązywania PZO, optymalnie co 5 lat, z zebraniem biomasy.</i></p> <p>Treść uwagi: <i>Wnosimy o przeredagowanie zapisu na: Wycięcie nadmiaru krzewów i podrostu drzew, podkrzesanie koron dużych drzew. Obniżenie pokrycia krzewami do max. 20% powierzchni murawy. Skoszenie całej powierzchni murawy w zależności od potrzeb, z zebraniem biomasy.</i></p>	<p>Uwagę uwzględniono częściowo.</p> <p>Murawy kserotermiczne zajmują w obszarze 51,09 ha, z czego ok. 3% znajduje się na gruntach administrowanych przez Lasy Państwowe. Wyodrębniono w obszarze łącznie 37 płatów, gdzie ekspansja krzewów i drzew jest nasiloną w różnym stopniu. Poza zwiększeniem doświetlenia runi siedliska, niezbędne jest również jej regularne koszenie. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie zgadza się z uwagą, iż zabiegi ochronne powinny być odpowiednio dostosowane do potrzeb ochrony poszczególnych płatów siedliska, jednakże w planie zadań ochronnych częstotliwość przeprowadzania działań powinna być w miarę możliwości jak najbardziej precyzyjna.</p> <p>Ponadto w związku z uchYLENIEM art. 28 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody (...) <i>sprawujący nadzór może sporządzić projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat</i>) uchylony przez art. 9 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na</p>

			<p>środowisko oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1890), należało przeformułować termin realizacji działania.</p> <p><i>Skoszenie całej powierzchni murawy w zależności od potrzeb, jednakże nie rzadziej, niż co 5 lat z zebraniem biomasy.</i></p> <p>Ustawodawca nie wskazał okresu obowiązywania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, ale jednocześnie określił w art. 28 ust. 8a sytuacje, w których możliwa jest zmiana tego dokumentu, tj., gdy wynika ona z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub gdy zachodzi konieczność jego aktualizacji, w szczególności w wyniku oceny aktualności planu zadań ochronnych.</p>
4.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	<p>Uwaga skierowana do działania adresowanego do siedliska 6210: <i>Silna trzebież doświetlająca murawy zalesione i objęte gospodarką leśną z rozluźnieniem drzewostanu do ok. 50%. Wydzielenie luk/wydzieleń z zachowaną roślinnością kserotermiczną oraz ich ochrona poprzez uznanie za powierzchnie szczególnie chronione, o funkcjach biocenotycznych.</i></p> <p>Treść uwagi: <i>Trzebież to cięcia pielęgnacyjne wykonywane w drzewostanach dojrzewających, polegają na usuwaniu wyznaczonych drzew z drzewostanu. Prawidłowo przeprowadzona trzebież nie prowadzi do zjawisk degeneracyjnych. Realizuje się ją przez systematyczne usuwanie drzew przeszkadzających prawidłowemu rozwojowi drzew najlepszych wraz z ich osłoną zapewniającą im</i></p>	<p>Uwagę uwzględniono częściowo.</p> <p>Wyrażenie „silna trzebież doświetlająca” zastąpiono wyrażeniem „silne cięcia doświetlające”.</p> <p>Na gruntach pozostających w administracji LP pozostaje 3% zasobu siedliska w obszarze, tj. w wydzieleniach 248a, b Leśn. Chojna Nadl. Chojna oraz 174b, f, k, l, j, h Leśn. Brochucin Nadl. Mieszkowice. Jedynie płat siedliska (największy płat siedliska) w wydz. 174l jest wykazany w opisie taksacyjnym.</p> <p>W trakcie prac nad dokumentacją do planu zadań ochronnych, w powyższych wydzieleniach zidentyfikowano lub potwierdzono występowanie płatów siedliska 6210. Zalesiony w przeszłości płat muraw kserotermicznych,</p>

		<p><i>stabilność. Wnosimy o przerehabilitację zapisu na: działania polegające na cięciach doświetlających murawy kserotermiczne.</i></p>	<p>gdzie gospodarka leśna jest wciąż kontynuowana pilnie wymagają wdrożenia działań ochronnych polegających na usunięciu części drzew i tym samym uwzględnieniu muraw w planach gospodarczych nadleśnictw. Stąd w treści proponowanego działania znajduje się określenie „zalesionych muraw objętych gospodarką leśną”</p>
5.	<p>Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie</p>	<p>Uwaga skierowana do działania adresowanego do siedliska 91E0: <i>Prowadzenie gospodarki na obszarze łęgów w sposób uwzględniający:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>utrzymanie lub odtworzenie roli olchy czarnej oraz jesionu wyniosłego, jako gatunków budujących drzewostan (>90%), z dopuszczeniem naturalnej domieszki innych gatunków liściastych występujących w łęgach niżowych (wiązy, wierzby);</i> – <i>uzyskanie bardziej złożonej struktury drzewostanu, poprzez pozostawianie w cięciach rębnych fragmentu co najmniej 10% powierzchni starodrzewu, jako biogrupy;</i> – <i>pozostawianie i utrzymanie w lasach do naturalnej śmierci i rozkładu drzew biocenotycznych z wyłączeniem sytuacji klęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i mienia;</i> – <i>wyłączenie z prac odmuleniowych wszelkich cieków i rowów w obrębie płatów siedliska poza ewidentnymi przypadkami faktycznego zagrożenia dla mienia prywatnego;</i> – <i>tolerowanie działalności bobrów w obrębie płatów i ich bezpośredniego sąsiedztwa poza ewidentnymi przypadkami faktycznego zagrożenia dla mienia prywatnego.</i> 	<p>Uwagę uwzględniono częściowo.</p> <p>W przypadku gruntów administrowanych przez LP działanie to dotyczy zaledwie jednego płatu siedliska 91E0 położonego na styku dwóch wydzieleń 249b oraz 249c (płat o pow. ok. 0,5 ha). Zinventaryzowano tutaj podtyp 91E0-3 łęg olszowo jesionowy <i>Fraxino Alnetum</i> wypełniający nieduże, płaskie obniżenie terenu otoczonego drzewostanem gospodarczym. Łęg buduje młody, jednowiekowy drzewostan z nielicznymi starszymi drzewami. Natomiast działanie dotyczy wszystkich płatów siedliska 91E0 poza wyłączonymi z użytkowania.</p> <ul style="list-style-type: none"> – nie uzasadniono postulatu usunięcia udziału >90% gatunków budujących drzewostan siedliska 91E0; ponadto zgodnie z porozumieniem RDLP-RDOŚ w przypadku podtypu 91E0-3 dla typu siedliskowego lasu OLJ łączny udział Ol i Js powinien wynosić 90, zatem jest to zgodne z konsultowanym zapisem; – dodano informację o możliwości zastępowania jesionu innymi gatunkami zgodnymi z siedliskiem, do czasu ustąpienia choroby zamierania tego gatunku. Nie powołuje się na porozumienie RDLP-RDOŚ, gdyż nie stanowi ono aktu prawnego. Ideą zawarcia porozumienia było ustalenie zasad prowadzenia

		<p>Treść uwagi: <i>Wnosimy o zmianę zapisu na:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>utrzymanie lub odtwarzanie roli olchy czarnej oraz jesionu wyniosłego, jako gatunków budujących drzewostan, z dopuszczeniem domieszki innych gatunków liściastych występujących w lęgach niżowych (wiązy, wierzby). Do czasu ustąpienia choroby zamierania jesionu należy zastępować go innymi gatunkami (zgodnie z zawartym porozumieniem RDLP-RDOŚ),</i> – <i>uzyskanie bardziej złożonej struktury drzewostanu, poprzez pozostawianie w cięciach rębnych fragmentu co najmniej 5% powierzchni drzewostanu w formie grup i / lub kęp drzew do naturalnego rozpadu wraz z nienaruszonymi warstwami dolnymi, z wyjątkiem powierzchni do 1 ha przeznaczonych do użytkowania, bloków upraw pochodnych, sytuacji kłeskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i / lub bezpieczeństwu ludzi i mienia,</i> – <i>pozostawianie i utrzymanie w lasach do naturalnej śmierci i rozkładu tzw. drzew biocenotycznych w celu zwiększenia różnorodności biologicznej i poprawy stanu siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 oraz zwiększenia zasobów martwego drewna, z wyłączeniem sytuacji kłeskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i mienia,</i> – <i>nie stosowanie rębni zupełnych i gniazdowych w pasie o szerokości 25 m od linii brzegu naturalnych cieków wodnych, z wyłączeniem sytuacji kłeskowych oraz</i> 	<p>gospodarki leśnej do czasu zatwierdzenia planów zadań ochronnych dla poszczególnych obszarów Natura 2000;</p> <ul style="list-style-type: none"> – w przypadku konsultowanego zapisu: <i>uzyskanie bardziej złożonej struktury drzewostanu, poprzez pozostawianie w cięciach rębnych fragmentu co najmniej 10% powierzchni starodrzewu, jako biogrupy, składający uwagę wnioskuję o zamianę określenia starodrzewu na drzewostan w formie grup i / lub kęp drzew pozostawiony do naturalnego rozpadu. Nie jest to jednoznaczne z pozostawianiem na gruncie starych, dojrzałych drzew, co jest intencją tego zapisu, dlatego też uwagi w tym zakresie nie uwzględniono; Proponowany w tej samej uwadze wyjątek w wykonywaniu działania, którego realizacja nie będzie dotyczyć powierzchni wydzielen do 1 ha przeznaczonych do użytkowania nie jest zasadne, gdyż wydzielenia w obrębie których znajduje się płat siedliska 91E0 liczą powierzchnię wyższą niż 1 ha. Ponadto w przypadku proponowanego wyjątku dot. bloku upraw pochodnych nie znajduje tutaj zastosowania, gdyż w obrębie płatów siedlisk nie należy projektować bloków upraw pochodnych. Natomiast wyjątek dotyczący sytuacji kłeskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i / lub bezpieczeństwu ludzi i mienia przyjęto i dodano do treści działania.</i> – konsultowany zapis: <i>pozostawianie i utrzymanie w lasach do naturalnej śmierci i rozkładu drzew biocenotycznych z wyłączeniem sytuacji kłeskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i mienia uwzględniając uwagę do</i>
--	--	---	--

		<p><i>przypadków zagrażających trwałości lasu i / lub bezpieczeństwu ludzi i mienia.</i></p> <p><i>Wnosimy o usunięcie zapisu dot. tolerowania działalności bobrów.</i></p> <p><i>Bóbr jest gatunkiem chronionym i wszelkie odstępstwa od zakazów wymagają zgody właściwego RDOŚ. Jednakże zwracamy uwagę, że w sytuacjach zagrażających trwałości lasu powinny być podejmowane odpowiednie działania.</i></p> <p><i>Dodatkowo wnosimy o dodanie zapisu: W przypadku wystąpienia sytuacji nieprzewidzianych (np. klęskowych, zagrażających zachowaniu trwałości siedlisk przyrodniczych) zastosowanie mają indywidualne, dostosowane do konkretnych potrzeb uzgodnienia z RDOŚ w Szczecinie.</i></p> <p><i>Jesion samorzutnie ustąpił z drzewostanów w wyniku masowego zamierania tego gatunku. Zamiast jesionu wprowadzone są gatunki rodzimych wiązów, dębów i olszy, które naturalnie występują w lasach łęgowych.</i></p>	<p>zapisu dodano cel pozostawiania w obrębie płatów siedliska drzew biocenotycznych i tym samym zapis przyjął brzmienie: <i>pozostawianie i utrzymanie w lasach do naturalnej śmierci i rozkładu tzw. drzew biocenotycznych w celu zwiększenia różnorodności biologicznej i poprawy stanu siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 oraz zwiększenia zasobów martwego drewna, z wyłączeniem sytuacji klęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i mienia;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – nie przychyłono się do usunięcia zapisu: <i>tolerowanie działalności bobrów w obrębie płatów i ich bezpośredniego sąsiedztwa poza ewidentnymi przypadkami faktycznego zagrożenia dla mienia prywatnego</i>; składający uwagę nie uzasadnił swojego postulatu, ponadto zalecenie nie dotyczy płatu położonego na gruntach LP; – nie dodano zapisu: <i>nie stosowanie rębni zupełnych i gniazdowych w pasie o szerokości 25 m od linii brzegu naturalnych cieków wodnych, z wyłączeniem sytuacji klęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i / lub bezpieczeństwu ludzi i mienia</i> – zapis nie znajduje zastosowania w tym obszarze; – nie ma potrzeby wprowadzenia zapisu do konsultowanego projektu zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dotyczącego indywidualnych ustaleń RDOŚ, które mogą być dokonywane w związku z trudnymi do przewidzenia zdarzeń, które mogą wystąpić w przyszłości.
6.	Regionalna Dyrekcja	Uwaga skierowana do działania adresowanego do siedliska	Uwagę uwzględniono częściowo.

<p>Lasów Państwowych w Szczecinie</p>	<p>91F0: <i>Prowadzenie gospodarki na obszarze łęgów w sposób uwzględniający:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>utrzymywanie lub odtwarzanie roli rodzimych dębów, wiązów oraz jesionu wyniosłego, jako gatunków budujących drzewostan (>90% we wszystkich jego warstwach), z dopuszczeniem naturalnej domieszki innych gatunków liściastych występujących w lasach łęgowych;</i> – <i>uzyskanie bardziej złożonej struktury drzewostanu, poprzez pozostawianie w cięciach rębnych fragmentu co najmniej 5% powierzchni starodrzewu, jako biogrupy;</i> – <i>pozostawianie drzew biocenotycznych ze szczególnym uwzględnieniem drzew z próchnowiskami, dziuplami i pęknięciami pnia;</i> – <i>wyłączenie z prac odmuleniowych wszelkich cieków i rowów w obrębie płatów siedliska poza ewidentnymi przypadkami faktycznego zagrożenia dla mienia prywatnego;</i> – <i>wyłączenie z użytkowania fragmentów drzewostanów obejmujących zabagnienia śródleśne, brzegi cieków i rowów z pasem buforowym co najmniej 10m wokół nich;</i> – <i>w gospodarce leśnej w obrębie płatów siedlisk pierwszeństwo powinno mieć zwalczanie robinii akacyjnej (w tym wycinanie drzew z obowiązkowym zwalczaniem odrostów w 2 kolejnych latach).</i> <p>Treść uwagi: <i>Wnosimy o zmianę zapisu na:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>utrzymywanie lub odtwarzanie roli rodzimych dębów, wiązów oraz jesionu wyniosłego, jako gatunków budujących drzewostan, z dopuszczeniem domieszki innych gatunków liściastych występujących w lasach</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – nie uzasadniono postulatu usunięcia udziału >90% gatunków budujących drzewostan siedliska 91F0, jednakże uwzględniając dotychczasowe ustalenia w porozumieniu RDLP-RDOŚ, obniżono poziom bezwzględnego udziału tychże gatunków i przyjęto wartość >70%; – dodano informację o możliwości zastępowaniu jesionu innymi gatunkami zgodnymi z siedliskiem, do czasu ustąpienia choroby zamierania tego gatunku. Nie powołuje się na porozumienie RDLP-RDOŚ, gdyż nie stanowi ono aktu prawnego. Ideą zawarcia porozumienia było ustalenie zasad prowadzenia gospodarki leśnej do czasu zatwierdzenia planów zadań ochronnych dla poszczególnych obszarów Natura 2000; – przeformułowano zapis dotyczący usuwania robinii akacyjnej podczas zabiegów hodowlanych oraz uzupełniono informację o obecności tego gatunku w zagrożeniach (zał. 3); – w zakresie postulatu o usunięcie zapisu: <i>wyłączenie z prac odmuleniowych wszelkich cieków i rowów w obrębie płatów siedliska poza ewidentnymi przypadkami faktycznego zagrożenia dla mienia prywatnego</i> uwagi nie uwzględniono. Nie uzasadniono powodów propozycji usunięcia zapisu (wskazanie dotyczy płatów 91F0 położonych poza gruntami LP). Wykonywanie prac odmuleniowych w powiązaniu z panującymi suszami będą wpływać niekorzystnie na ekosystem łęgów i potęgować procesy degeneracyjne, dlatego też z punktu widzenia zapobiegania zagrożeniom nie jest zasadne usunięcie kwestionowanego zapisu;
---------------------------------------	---	---

		<p><i>łęgowych. Do czasu ustąpienia choroby zamierania jesionu należy zastępować go innymi gatunkami zgodnie z zawartym porozumieniem RDLP-RDOŚ);</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>– uzyskanie bardziej złożonej struktury drzewostanu, poprzez pozostawianie w cięciach rębnych fragmentu co najmniej 5% powierzchni drzewostanu w formie grup i / lub kęp drzew do naturalnego rozpadu wraz z nienaruszonymi warstwami dolnymi, z wyjątkiem powierzchni do 1 ha przeznaczonych do użytkowania, bloków upraw pochodnych, sytuacji kłęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i / lub bezpieczeństwu ludzi i mienia,</i> <i>– pozostawianie i utrzymanie w lasach do naturalnej śmierci i rozkładu tzw. drzew biocenotycznych w celu zwiększenia różnorodności biologicznej i poprawy stanu siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 oraz zwiększenia zasobów martwego drewna, z wyłączeniem sytuacji kłęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i mienia,</i> <i>– nie stosować rębni zupełnych i gniazdowych w pasie o szerokości 25 m od linii brzegu naturalnych cieków wodnych, z wyłączeniem sytuacji kłęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i / lub bezpieczeństwu ludzi i mienia,</i> <i>– sukcesywnie usuwanie robinii akacjowej podczas zabiegów hodowlanych.</i> <p><i>Wnosimy o usunięcie zapisu dot. wyłączenia z prac odmuleniowych wszelkich cieków i rowów w obrębie płatów siedliska poza ewidentnymi przypadkami faktycznego</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> <i>– zrezygnowano z zapisu: wyłączenie z użytkowania fragmentów drzewostanów obejmujących zabagnienia śródlądne, brzegi cieków i rowów z pasem buforowym co najmniej 10m wokół nich, który po częściowym uwzględnieniu uwag otrzymał brzmienie: nie stosować cięć rębnych w pasie o szerokości 25 m od linii brzegu naturalnych cieków wodnych, z wyłączeniem sytuacji kłęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i / lub bezpieczeństwu ludzi i mienia;</i> <i>– w przypadku konsultowanego zapisu: uzyskanie bardziej złożonej struktury drzewostanu, poprzez pozostawianie w cięciach rębnych fragmentu co najmniej 5% powierzchni <u>starodrzewu, jako biogrupy</u>, składający uwagę wnioskuję o zmianę określenia starodrzewu na drzewostan w formie grup i / lub kęp drzew pozostawiony do naturalnego rozpadu. Nie jest to jednoznaczne z pozostawianiem na gruncie starych, dojrzałych drzew, co jest intencją tego zapisu, dlatego też uwagi w tym zakresie nie uwzględniono; Proponowany w tej samej uwadze wyjątek w wykonywaniu działania, którego realizacja nie będzie dotyczyć powierzchni wydzieleni do 1 ha przeznaczonych do użytkowania mogłoby jedynie odnosić się do wydzielenia 249d o pow. 0,6 ha, gdzie siedlisko 91F0 zajmuje 100% tego wydzielenia, dlatego też umieszczono tutaj wyjątek i wskazano w oddz. 249d dopuszczalne będzie pozostawianie do 5% powierzchni starodrzewu. Pozostałe wydzielenia, gdzie znajdują się płaty siedliska 91E0 liczą powierzchnię wyższą niż 1 ha. Ponadto w przypadku proponowanego wyjątku dot. bloku upraw pochodnych nie znajduje tutaj</i>
--	--	--	---

		<p><i>zagrożenia dla mienia prywatnego.</i></p> <p><i>Dodatkowo wnosimy o dodanie zapisu: W przypadku wystąpienia sytuacji nieprzewidzianych (np. klęskowych, zagrażających zachowaniu trwałości siedlisk przyrodniczych) zastosowanie mają indywidualne, dostosowane do konkretnych potrzeb uzgodnienia z RDOŚ w Szczecinie.</i></p>	<p>zastosowania, gdyż w obrębie płatów siedlisk nie należy projektować bloków upraw pochodnych. Natomiast wyjątek dotyczący sytuacji klęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i / lub bezpieczeństwu ludzi i mienia przyjęto i dodano do treści działania.</p> <ul style="list-style-type: none"> – konsultowany zapis: <i>pozostawianie drzew biocenotycznych ze szczególnym uwzględnieniem drzew z próchnowiskami, dziuplami i pęknięciami pnia</i> uwzględniając uwagę przeformułowano na: <i>pozostawianie i utrzymanie w lasach do naturalnej śmierci i rozkładu tzw. drzew biocenotycznych w celu zwiększenia różnorodności biologicznej i poprawy stanu siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 oraz zwiększenia zasobów martwego drewna, z wyłączeniem sytuacji klęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i mienia;</i> – nie ma potrzeby wprowadzenia zapisu do konsultowanego projektu zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dotyczącego indywidualnych ustaleń RDOŚ, które mogą być dokonywane w związku z trudnymi do przewidzenia zdarzeń, które mogą wystąpić w przyszłości.
7.	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	<p>Uwaga skierowana do działania adresowanego do siedliska 3150: <i>Ograniczenie przekształcania strefy brzegowej poza legalnie zbudowanymi mostkami. Maksymalna ilość mostków wędkarskich w ilości 3 na akwen. Mostki należy budować jedynie na zachodnich brzegach jezior.</i></p>	<p>Uwagę uwzględniono.</p> <p>Wyrażenie określające stanowiska wędkarskie w postaci tzw. „mostków” zastąpiono określeniem „pomostów wędkarskich”.</p>

		Składający uwagę wskazał iż użyte w działaniu określenie „mostki” jest błędne Prawidłowym określeniem takich obiektów są „pomosty”	
--	--	--	--

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190), Wojewoda Zachodniopomorski pismem z dnia 05 stycznia znak: P-1.0522.1.2024.KD uzgodnił projekt zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Moryńskie PLH320055.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Szczecinie
Aleksandra Stodulna
/dokument podpisany cyfrowo/